

Visszhangot hoz a szél
Принесённое ветром эхо.

Műfordította és az előszót írta Gaál Áron

Принесённое ветром эхо – Сборник Современной Русской Литературы.
2012

A borítón és a könyvben megjelenő illusztráció
Kszelena Litvinova alkotásának felhasználásával készült.

A kötetben szereplő szerzőket és alkotásaikat
az Alexander Gricenko Producer Központ – Moszkva megbízásából
Kruchkova Alexandra válogatta

© Gaál Áron

© Kszelena Litvinova

© Alexander Gricenko Producer Központ – Moszkva

A könyvet tervezte Rezessy Szabolcs

ISBN 978-963-08-6432-9

TRIPUTYIN Dimitrij [ARHANGELSZK]

Leningrádban (ma Szentpétervár) született. 1987-ben diplomázott az ottani Elektrotechnikai Főiskolán. Mérnök. 2009-ben kezdett publikálni. Két kötetet jegyez. 2012-ben a Németországban rendezett „Orosz stíl” irodalmi fesztivál egyik győztese volt. 2013-ban ugyanezen verseny finalistája. Több nyelvre fordították. Az orosz kortárs irodalmat bemutató Németországban és Magyarországon megjelenő német, illetve magyar nyelvű kötetekbe egyaránt beválogatták. Kandidáltak a Nemzetközi Írótestület Német szervezete rendes tagjainak a sorába. Versei a Stibi.ru orosz irodalmi portálon is olvashatóak.

Cseppek

Капельки

Ezek egyszerűen az eső cseppjei,
Kibuggyanó könnyekkel az üvegen.
Belülről azok soha nem törlődnek ki,
De kifelé nem zavarnak semmiben sem.

Várva a napot és a meleget,
Ott szürkéllik a magányos világ.
Lyukásra törölgetném az eget,
Hogy lefényképezsem a kupolát.

Csillagos éjszakán nem alszom ismét
Minden út jól járható az égen,
Lehet, hogy megtanulok repülni még?
Csak úgy véletlenül, ahogy akar a lélek.

Szemrehányás

Упрёк

A duzzadó gyerekajkakon
Ősrégi eltitkolt bánat.
A résztvétől a figyelmes szemekben
Elfog valamiféle sajnálat.

Megszégyenülök, hogy sietett valahova,
Elfordulva a becéző szemektől
És így sokáig, mintha nem létezett volna,
De a bánattól most felébredt egyből.

A keserűség ráncában leginkább a szájon
Bölcs szemrehányás van, ami hallgatag.
Megértem, de mint mindig búcsúzaskor
Reszketek, mint falevél a szél ideje alatt.

Vadak alszanak

Звери спят

A sírodnál vadállatok alszanak
Meleg üregben, beleásva a hóba is.
Hogy házikóik el ne pusztuljanak,
Oly könnyedén lépkedek, ahogy telik

Lehet, hogy titkokat bíztak rájuk
A valóság és az álom határán túl?
Lehet, hogy a jeges éjszakákon
Te már nem vagy egyedül ezentúl?

Lehet, hogy azokat idevonzza
A büntelen lélek suttogása, fénye?
...Sírodnál vadállatok alszanak,
S nem, valahol a szokott erdő-mélyen...

A végtelenről

О ВЕЧНОМ

Ettől a világtól nekem valami kell még?
Nos, lehet, hogy citrusfélék és csokoládé.
És lehet, hogy a tenger és a strand egy darabja,
Amíg megtart az utolsó csengőhang rajta?

Loccsan a víz a járás és a csípő taktusára
A behorpadt vödrökben és az elhanyagolt mában.
A lecke kevészer ismételve mulandó is lesz,
Átadni mindent, ami az egykorúaknak nincs meg.

Légy mosolygó, a hisztérikus sírást nyomd el,
A mosoly eltöröl minden nyomot, ami sikertelen.
Sajnálom azt az időt, ami gondolkodik a végről,
De kevés ahhoz, hogy gondolkodjon az örökről.

A fák hajladozva suttognak el dolgokat kivehetetlenül,
Így egyszerűen, könnyen és abszolút érthetetlenül.
Az utolsó sorok csak a szélnek ismertek,
Élénekelni Neki, mikor a határidő elmúlik mindenben.

Ettől a világtól nekem valami kell még?
Természetesen a hajnal és az éji hűvösség.
Egy kis melegség és egy kevés nyugalom végül,
És emlékezni az örökre, nyugodtan, fájdalom nélkül...

Repülés

Ποιῆτ

Íme, hát kőként hullok és újra felszállok,
Itt szél van, de a hajnal, fényesebb!
Emlékszem az édes dermedésre ott belül,
Amikor a föld egyre csak közeledett.

Az igazság fénye félénken fehérlik eleinte,
De elvakító szélroham lesz hirtelen!
És többé már semmi sem zavar itt meg,
Milyen szörnyű, hogy mindig tudtam ezt!

A gondolat széle mögött elmosódott a köd,
Az a tudás mindig is létezett,
És hallva a szavakat „Ember ne repüljön!”
Kissé elmosolyodna a lélek ezen.

Csupán az egyszerű mozgás érzete, mi eltölt,
Szavakkal le nem írható soha.
Egyedül repülök el ettől a keserűségtől,
És mindössze arra kérlek, hogy megmutasd...

Ketten

ВДВОЁМ

Nélküled nem olvad el a hó
A bágyadt aranyfényű nap alatt.
Az arctalan tömegtől most néptelen,
Nem örvendezteti meg a hűvös kutat.

Az éjszaka megérkezett, üresség, sötétség,
Nincs abban semmire se kérdés, se válasz.
Az ihlet egyszerűen bevégezte végképp,
Az éjszaka megmaradt az éber álmodásnak.

Van hely, ahol – hogy mi sétáltunk ketten,
A leheleted valahogyan megmaradt,
És jelenléted így egészen érzékelhető lett...

És én újra szeszélyes és csökönyös számár
Vagyok, s te láthatatlanul lépdelsz mellettem...
Mama. Egy jobb világban, ami anyácskákból áll!

Az én világom

Мой мир

Az én világom megtelik veled,
Szerfölött aggódva féltelek.
Orcád kínosan gyönyörűséges nekem,
És a könyörgéssel harcol az értelem.

Érthetetlenül, szinte részegséggel
Én külsőleg egyszerű és közönyös vagyok.
De magam fölött már nincs uralkodó,
Tudottan kedves egyszerűséggel.

És az éj kicserélődik a hajnallal,
A tél is ugyanúgy – a röpke, forró nyárral,
A nyomodat most mindenben érzem én

Minden olyan ostoba. Reménytelen végleg
„Nem” – Suttogják az ajkak is keményen,
De a tekintet ragyog. Minden milyen nehéz!

Szeretett városomnak ajánlom Посвящение любимому городу

Azok, akik soha nem jártak Szentpéterváron, valószínűleg egy darabig elidőznek itt, hogy elolvassák ezeket a sorokat. Valószínűleg hasonlóképpen lesznek azok, akiknek szerencsés módon, örömteli lehetőségük van élni is ebben a városban, találnak ezekben a sorokban, s kövekben, valami kedveset, lehet, hogy még senkinek el nem mondottat – saját maguknak.

Szeretem ezt a várost. Nem lehet megmagyarázni, nem lehet átadni azt a hozzá kapcsolódó érzést, amivel mész a folyó és a csatornák partján, átkelsz a hidakon vagy fáradtan sietsz a Nyevszkijen. Meg lehet ezt azzal magyarázni, hogy fiatalságom jobb napjait ebben a városban múltattam? A napok, amikor minden előttünk van és így kevés marad mögötted, amikor semmi sincs, ami lehetetlen lenne, s ezáltal sok mindent meg akarsz tenni.

Néhányszor elgondolkoztam azon, hol is van Szentpétervár igazi arca? A múzeumok világosságában, csendjében? Az óváros különös illeszkedéseiben és elegáns körvonalaiban? Lehet, hogy az új építésű házak széles térségeiben és a földalatti morajlásában? A sugárutak vasárnapi tolongásában, diszkréten fényűző éttermeiben és a visszhangos Moszkvai pályaudvarról kifutó vonatok visszaverődő hangjában? Természetesen nem találtam a választ. Gondolom hogy mindenki, legyen az tősgyökeres helybeli vagy vendég, Szentpétervárral érintkezve megtalálja önmagában a város saját maga számára kialakított, egyedülálló arcát, hozzátevé ahhoz minden találkozásnál, új vonásokat.

Még koragyerekkoromban, alig kezdve magamra eszmélni, figyelmet fordítottam Szentpétervár, akkor még Leningrád régi épületeire, ráeszmélve

azokra, akik azokat életre hívták. Ettől kezdve a keskeny ablaknyílások körül a lekerekített ovális vonalak egybefonódtak a fa architektúra egyedülálló díszítéseivel és olyanná váltak bennem, mintha a saját kórusom külön-külön hangjai titokzatosan egy melódiában forrnának össze, szavak nélkül.

Nehéz visszatérni a múltba, de vissza lehet térni Szentpétervárra. Ő az a város, aki emlékszik mindenkire és képes visszaemlékezni rád is. Kerestül lehet haladni a főiskola szűk folyosóin, kis híján ismerős arcokkal találkozva, beülni az üres auditóriumba, ahol valamikor úgy voltál boldog, hogy nem tudtad, hogy az vagy. Azután a büfében a csésze kávé citrommal, mint akkor, s te ismét megérted, hogy minden előtted áll és ez igaz is lesz, hiszen a Város vár.

És lehet, hogy újra összeáll az útirány, hogy megforduljak mindenhol, ahol valamikor előfordultam vagy csak ott akartam lenni. Vajon, hogy lehetne ábrázolni Szentpétervár fehér éjszakáit? Nem nézve a kései órát, a teret és a rakpartokat megtölti a nép, és a fénytelen fényben fehérek a gondtalan arcok. Mindenütt hallani a zenét, a nevetést. A hidak, tessék, hát tessék szétnyílnak és a mi kompániánk örömeiben izgatottá válik, fusson-e arra a másik oldalra, ott is ilyen vidámság lesz-e? De valaki közülünk már gondolkodás nélkül odaszáguld, a reggelig való elválásra kárhóztatva magát. És reggel, amikor már mindenki lecsillapodott, csak a ritkán előforduló gyalogosok sietős lépései, igen, és csobogások, és a kenyérszállító furgon ajtócsapódása zavarja meg a csendet. És azután maga az aznap, ami az álmatlan éjszakát követően végtelenül hosszú. Egy nyári nap, a kupolák égő, aranyló ragyogásával, az emlékművek titokzatos zöld patinájával. De a szabad területek könnyedségének érzete a régi keskeny utcácskákban sem marad el.

Az évek múlásával egyre növekszik Szentpétervár, változik, romlana meg szokott alapelvei, az elnevezésekről nem is beszélve. Én akkor is nyugodt vagyok a várost illetően. Ő fölötte van és bölcsebb a pillanatnyi széljárás földhözragadtságánál, és az apróságokban megváltozva megőrzi azt, ami fő, létrehozva annak belső, semmihez sem hasonlítható lényegét.

Lehet, hogy ez az álmok, és a meleg emberi kezek valamiféle utórezgése, felépítve és nekünk ajándékozva azt? De mit ajándékozunk mi, a nyomunkban járóknak?

És bejárom a saját Szentpéterváromat, megérintem a házakat és egy dologra gondolok: arra, hogy újra és újra visszatérjek ide...

Az első találkozás

Первая встреча

Már húszéves voltam, amikor elhatároztam, hogy moziba viszek egy lányt. Bár határozott elutasításban részesültem, egy idő után a csalódás eltűnt a lelkemből. Az a lány annyira tetszett nekem, hogy elhittem, talán ez a szerelem, és arra a meglepő következtetésre jutottam hogy az elutasítása nem is volt annyira kategorikus. A barátnőm egyébként is elfoglalt volt azon a hétvégén. Következésképpen a remény megmaradt... Idősebb, bölcsőbb, tapasztaltabb barátaim már ismerve az ilyesmit, megértően bólogattak.

– Valószínűleg ezt vetted a fejedbe? – Érdeklődött az egyikük.

Megértettem az ingerültségét. A kalandom miatt meghíúsult ugyanis néhány tervünk. Magnóra vettük, ahogy próbáltuk megtanulni a gitározást, és ahogy tanultunk a főiskolán. Ebben az időben sok fontos dolgunk volt. A barátaim azonban látva a makacsságomat elhatározták, hogy egyszer, ha úgy adódik, miután kétféle dolog nem lehet egyidejűleg, el kell vinnem végre a lányt moziba.

Megértéssel viszonyultak a kialakult helyzethez, ami miatt hálás voltam nekik. Mikor már éppen búcsúzkodtunk, idősebb, legtapasztaltabb barátom a következő jó tanácsot adta:

– Ha nem kéred meg az ezt követő harmadik napon, nem fog járni veled.

Eleinte egyáltalán nem értettem miről beszél, és amikor megértettem, zavarba jöttem és nagyon elcsodálkoztam. A fejemben akkor hatalmas zűrzavar uralkodott. A lány tökéletesen betöltötte a szerelemtől alkotott idealizált elképzelésemet, bizonyos fokig előre a fizikai közelség élvezetét nyújtva. Egyedül a barátom volt ezen a téren kiemelkedő, gyakorlatilag csalhatatlan tekintély. Így miután megkaptam, igyekeztem kézzelfoghatóan összefoglalni magamnak az információt.

– De miért pont a harmadik napon? – gondoltam.

Volt ebben valami misztikus. Ez a körülmény egyáltalán nem nyújtott számomra önbizalmat, inkább, ellenkezőképpen.

A lány eladóként dolgozott egy iparcikkeket árusító üzletben. Teljesen használhatatlanná vált lábakkal indultam a vele való találkozásra. Akkori-

ban sajnos nem tudtam még, széles körben közismert mondatokat mondani, az egyik külföldi filmből. A legrosszabb az volt, hogy úgy érezheted, amikor azt javasolod majd a lánynak, hogy tölts veled az idejét, egyszerűen annyi történik, hogy szitkozódva elúz. Ez valahogy nyugtalanított. Miért is nem tudtam már korábban az egyszerű és bölcs formulákat?

Félelmemben, gondolatban újra számba vettem a szavakat, amiket gondosan összegyűjtöttem, hogy majd elmondjam. Legalább kétszer akartam visszafordulni és várni egy jobbnak tűnő alkalomra. Ám az egyiknél úgy gondoltam, ha most visszafordulok, már semmilyen jobb alkalom nem lesz. És lehet, hogy semmilyen lány sem lesz máskor. Így elvergődtem az üzletig, ahol dolgozott a választottam.

Szerencsére ő maga meglehetősen elragadónak tűnt a számomra. Különösképpen ragyogó volt az alakja, kifejezetten ruganyos formákkal. Ez a körülmény változatlanul stimulálta az ihletettséget és nagyobb aktivitásra, több cselekvésre ösztönzött.

Néha sokáig beszélgettünk mozifilmekről, elolvasott könyvekről és más egyéb dolgokról.

Olyan ruhát viselt, aminek nagyon egyszerű kis dekoltázsa volt. A keskeny résen át alig-alig váltak a mellei és a köztük sötétlő rész láthatóvá. Ez édes és gyötrő gondolatokat hívott életre bennem a lehetséges bűnökről. Érezve, hogy elvörösödök, sietve félrekaptam a tekintetemet.

És íme, megtörtént az, ami miatt a leginkább aggódtam. Azon a hétvégén a lány szintén elfoglalt volt, s kicsi volt a valószínűsége, hogy el tud szabadulni, így szükségessé vált, hogy vasárnap egy óra körül felhívjam. Talán találkozhatunk, ha mutatkozik ideje rá.

– Ez természetesen nemigen fordul elő, – biztosított mereven a lány.

A találkozást délután két órára beszéljük meg a főtéren, az emlékműnél. Kellemetlenül kezdődött a vasárnap, amikor kivárva a délután egy órát elindultam, hogy felhívjam a barátnőmet. Alig nyitottam ki a telefonfülke ajtaját és léptem be rajta, valamiféle rozsdás szögek és fém alkatrészek kezdtek potyogni. Azután sokáig csöngettem a számot és végre recsegés-ropogás és zúgás közepette válaszolt a barátnőm távoli, eltorzult hangja. A hang tudatta, hogy hamarosan találkozunk és én elindultam életem első randevújára.

Alig lehetett meglátni engem a tömegben, de még jó tizenöt métert se mentem és a választottam a kezét lóbálva integetett az utca másik oldalá-

ról. Azután szélesen gesztikulálva, ujjaival különböző irányokba bökődve hozzáfogott, hogy megmutassa nekem, mennyivel jobban kel át az úton. Látva, hogy a távolban kétségbeesetten lengeti a kezét, félve a végkifejlettől, először kételkedtem az érzéseimben. Végre csatlakoztunk egymáshoz és elindultunk a legközelebbi filmszínházba egy új film premierjére.

Mikor a teremben kialudtak a fények és elkezdődött a film, megértettem, hogy nem tudom megölelni a barátnőmet. Zavart a szék hátamlája. Rápillantva a félhomályban éles profiljára és csillogó szemére, amiben visszatükröződtek a film jelenetei, bizonytalan voltam, hogy a kezemet a térdére tegyem-e, vagy inkább a csípőjére? A gondolataimmal elfoglalva alig tudtam arra figyelni, hogy mi történik a filmvászonon. Azt azonban megjegyeztem, hogy a film egyik szereplője hősi halált halva, néhány perc elteltével újra felélénkül a vászonon. Mikor az egyik szereplő találkozott a film másik hőisével és ádáz szóváltásba bocsátkozott vele, a teremben felhördültek és dobogni kezdtek a lábukkal. Kigyulladtak a fények. Kiderült, hogy a mozigépész összetévesztette a filmtekerceket. A filmet újra elindították és én még egyszer megszemléltem a lányt mellettem és úgy döntöttem, nem siettetem az eseményeket, hiszen még két napom maradt.

A film után egészen hazáig kísértem az autóbussen. A megállóig vezető úton izgatottan fecsegett valamit a filmről. Számomra teljességgel érdektelen volt hallgatni mindezt. Úgy gondoltam, hogy egyszerűen buta. A fullasztóan szűk buszon már végig hallgattunk.

Rápillantva hosszú, pattanásos orrára, hirtelen szörnyű, hogy mennyire tisztán megértettem, hogy egyáltalán nem szeretem. Mi több, tökéletesen világossá vált, hogy soha nem fogom tudni megszeretni.

A házuk kertkapujában elbúcsúztunk és én zavaros érzésekkel tértem haza. A saját idealizált elképzelésem a szerelemről, a lány számára még az alaptalan reményt sem tette lehetővé.

Elhatároztam, hogy a következőnél tisztességesen járok el és nem randevúozom többé olyan lánnyal, akit nem szeretek. Nem láttuk többé egymást. Lehet, hogy a lánynak mindez érthetően csalódás volt, és voltaképpen sajnálnom kellett volna őt.

Néhány hónap elteltével még mindig néha csodálkozva gondoltam arra: vajon mégis, miért szükséges megtörténnie a harmadik napon, és nem a másodikon vagy mondjuk a negyediken?

Azóta az életemben számtalan olyan esemény történt, amik rendszerint tanulságosak az ember számára. Sok belőlük így vagy másképpen például szolgált arra, hogy az én idealista elképzeléseim az életről a valóságban másképpen vannak. A képzet és a felfogás gyakorlatilag rokonai egymásnak.

De mindeddig ez valamiért mégsem így történt.